

Затверджено рішенням
Комітету від 3 вересня 2026 року
Протокол № 152

ЗВІТ
про підсумки роботи Комітету Верховної Ради України з питань прав
людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій
України, національних меншин і міжнаціональних відносин
за період п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України
дев'ятого скликання

Діяльність Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) протягом п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання здійснювалася у відповідності до затвердженого 29 січня 2026 року плану роботи Комітету (протокол № 143) із урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень Верховної Ради України та її керівництва.

За період з лютого по серпень 2026 року Комітетом проведено 8 засідань, на яких розглянуто і обговорено 31 питання, а саме: 22 питання, пов'язаних із здійсненням законопроектної функції, 6 питань стосувалися виконання доручень керівництва Верховної Ради України, організації роботи Комітету та інших питань, 3 питання – у порядку контролю.

I. Розгляд проектів законодавчих актів, з підготовки яких Комітет визначено головним

Комітетом підготовлено 7 висновків до законопроектів, з підготовки яких Комітет визначено головним, з них:

підготовлено висновків до першого читання:

- проект Закону України про внесення зміни до Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей" щодо виплати додаткової допомоги громадянам, звільненим з полону та які мають захворювання, що потребують тривалого

стаціонарного лікування, реєстр. № 14392 від 22.01.2026, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" (щодо умов подання та розгляду звернень, у тому числі в електронній формі), реєстр. № 9607 від 11.08.2023, поданий народними депутатами України Штепою С.С. та Подгорною В.В.;

- проект Закону України про внесення зміни до статті 5 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" щодо гарантій права на правничу допомогу для осіб з місцезнаходженням на тимчасово окупованій території, реєстр. № 15048 від 25.02.2026, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С.;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про корінні народи України» щодо узаконення статусу українців як титульного корінного народу України, реєстр. № 15103 від 27.03.2026, поданий народними депутатами України Мазурашу Г.Г. та Тищенком М.М.;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо врегулювання деяких питань, пов'язаних із поновленням у громадянстві України, реєстр. № 15410 від 15.07.2026, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до статті 3 Закону України "Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою" щодо неприпустимості виправдовування, заперечення та пропагування депортації, реєстр. № 15369 від 30.06.2026, поданий народним депутатом України Джемилєвим М. та іншими народними депутатами України;

підготовлено висновків до другого читання:

- проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та інших законів України, реєстр. № 12301 від 11.12.2024, поданий народним депутатом України Фроловим П.В. та іншими народними депутатами України.

Розглянуто питань, за результатами яких Комітетом прийнято рішення щодо реєстрації проектів Постанов:

- проект Постанови Верховної Ради України про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2025 році, реєстр. № 15129 від 03.04.2026, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України.

- проект Постанови Верховної Ради України про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських бо таких, що принижують гідність, види поводження та покарання у 2025 році», реєстр. № 15216 від 01.05.2026, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України.

За вказаний період з опрацьованих законопроектів, з підготовки яких Комітет був визначений головним, Верховною Радою України прийнято:

▲ Закон України «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві положення» Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» щодо непоширення візових вимог для окремих категорій іноземців та осіб без громадянства на період дії воєнного стану» від 12.03.2026 № 4816-IX;

▲ Постанова Верховної Ради України про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2025 році від 13.05.2026 № 4872-IX;

▲ Постанова Верховної Ради України про прийняття за основу проекту Закону України про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 26.05.2026 № 4880-IX;

▲ Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 01.07.2026 № 4924-IX.

II. Законопроекти, які комітет розглянув та подав свої пропозиції до головного комітету

Комітетом розглянуто 15 проектів законів, до яких Комітет подав свої пропозиції:

- проект Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Кримінально-виконавчого кодексу України щодо гуманізації законодавства у сфері виконання кримінальних покарань, реєстр. № 15003 від 05.02.2026, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про безоплатну правничу допомогу" щодо посилення захисту осіб, які постраждали від кримінальних правопорушень на ґрунті ненависті, реєстр. № 14409 від 29.01.2026, поданий народним депутатом України Юрченком О.М.;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо проведення судово-психіатричної експертизи в адміністративному провадженні, реєстр. № 15002 від 05.02.2026, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення зміни до статті 81 Цивільного процесуального кодексу України щодо імплементації положень Директиви Ради Європейського Союзу 2004/113/ЄС, реєстр. № 15107 від 30.03.2026, поданого Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення рівня володіння українською мовою іноземними громадянами, реєстр. № 15261 від 20.05.2026, поданий народним депутатом України Потураєвим М.Р. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення прав обвинувачуваного у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення, реєстр. № 15218 від 04.05.2026, поданий народним депутатом України Дирдіним М.Є. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до статті 1176 Цивільного кодексу України щодо права на відшкодування моральної шкоди за неправильну кваліфікацію кримінального правопорушення та надмірне тримання під вартою відповідно до статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, реєстр. № 15203 від 27.04.2026, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С.;
- проект Закону України про внесення змін до Сімейного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», реєстр. № 15306 від 09.06.2026, поданий народним депутатом України Крячком М.В. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекції, реєстр. № 15300 від 08.06.2026, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері захисту державного кордону України, реєстр. № 15118 від 31.03.2026, поданий народним депутатом України Здебським Ю.В. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері захисту державного кордону України, реєстр. № 15118-1 від 14.04.2026, поданий народним депутатом України Согою О.Г. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення захисту дітей від кримінальних правопорушень проти статеві свободи та статеві недоторканості, реєстр. № 15266 від 22.05.2026, поданий народним депутатом України Іонушасом С.К. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших

законодавчих актів України щодо посилення захисту дітей від кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості, а також кримінальних правопорушень, пов'язаних з дитячою порнографією та сексуальною експлуатацією дитини, реєстр. № 15266-1 від 10.06.2026, поданий народним депутатом України Цибою Т.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо врегулювання питання стягнення аліментів бабою або дідом в інтересах внуків, реєстр. № 15350 від 25.06.2026, поданий народним депутатом України Приходько Н.І.;

- проект Закону України про внесення змін до статті 44 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо забезпечення реалізації органами Пенсійного фонду права особи на отримання пенсії у випадку повернення банком коштів через некоректні реквізити одержувача, реєстр. № 15322 від 11.06.2026, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С.

III. Питання, які розглядалися комітетом у порядку контролю

У порядку здійснення контрольної функції Комітет розглянув питання: про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2025 році;

про стан виконання положень Закону України «Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій»;

про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2025 році».

IV. Заходи, що проводились за участі членів комітету

Протягом сесії народні депутати – члени Комітету взяли участь зокрема у:

Четвертому засіданні Керівного комітету з питань реалізації Плану дій Ради Європи для України «Стійкість, відновлення та відбудова» на 2023– 2026 роки;

заходах, організованих Бюро з демократичних інститутів і прав людини Організації з безпеки і співробітництва в Європі;

заходах Парламентської асамблеї Організації Чорноморського економічного співробітництва;

заходах у рамках співпраці з питань зміцнення спроможності державних інституцій щодо політики гендерної рівності в контексті процесу вступу України до ЄС;

Форумі національних меншин і корінних народів;

Страсбурзьких обговореннях щодо українських законодавчих та інституційних рамових механізмів із захисту ідентичності кримськотатарського народу в теперішній та післявоєнний період;

міжнародної конференції «Регіональний внесок у глобальну безпеку: розбудова миру на Південному Кавказі», Азербайджанська Республіка;

засіданні робочої групи з підготовки позиції України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань функціонування демократичних інституцій;

засіданні змішаної міжурядової Українсько-Румунської комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин;

зустрічі з парламентарями Республіки Молдова та головою Парламентської комісії Ліліаном Карпом;

зустрічі з парламентарями Італійської Республіки;

зустрічах з внутрішньо переміщеними особами України та представниками органів державної влади і місцевого самоврядування;

зустрічі з делегацією глобальної мережі парламентаріїв «Об'єднані для України» (U4U);

моніторингових візитах у місця компактного проживання внутрішньо переміщених осіб;

моніторингових візитах у місця несвободи.

інших заходах, які стосувалися предметів відання Комітету.

V. Розглянуто листів і звернень

За вказаний період у Комітеті розглянуто 1165 листів та звернень.